

господарювання і забезпечують розробку системи дій, спрямованих на досягнення прогностичних показників.

Метод координації розвитку взаємодії підсистем полягає в організації і формуванні інформаційних потоків, в межах надання вибору способів та прийомів реалізації запитів відділу контролінгу, між інформаційними підсистемами управління.

Метод координації оцінки взаємодії полягає у встановленні відділом контролінгу інтервалу змін та діяльності підприємства з метою визначення причин виникнення відхилень від прогностичних показників.

Виходячи із розглянутих методів системи контролінгу координація забезпечує узгодження та взаємозв'язок діяльності нижчих інформаційних підсистем управління з метою досягнення визначеної цілі підприємства за рахунок: побудови організаційної структури системи контролінгу, що сприяє взаємоузгодженню визначених завдань вищестоящими органами управління; узгодження планових та звітних облікових форм; побудови системи встановлення контрольних показників.

УДК 657.05

ОБЛІКОВА ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ: КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТІСТІ

С. І. Головацька, Л. В. Бурдейна

*Львівська комерційна академія, вул. Туган-Барановського, 10,
м. Львів, Україна, 79005*

Первісна вартість виробничих запасів змінюється під впливом науково-технічного прогресу та фактора морального старіння, що передбачає виникнення різниці між вартістю їх придбання та вартістю на поточний момент часу. Достовірне визначення справедливої вартості виробничих запасів, її безпосередній розрахунок та коригування під впливом чинників ризику становлять основу процесу визначення ринкової вартості виробничих запасів у складі активів підприємств деревообробної промисловості та формують інформаційну базу для прийняття виважених економічних рішень. Вирішення проблеми застосування справедливої вартості виробничих запасів у обліково-інформаційній системі дозволяє сформулювати передумови розробки оціночного інструментарію, як складової системи формування вартості підприємства, оскільки справедлива вартість адекватно відображає інтереси учасників ринку в умовах непередбаченості зовнішнього середовища господарської діяльності підприємств.

Для вирішення проблем оптимального управління виробничими запасами використовуються математичні моделі їх оцінки, які дають можливість правильно і своєчасно визначати нормативний рівень виробничих запасів, загальну стратегію управління підприємством та підвищують ефективність використання ресурсів для прийняття належних управлінських рішень.

Модель 1 – історичної (фактичної) собівартості виробничих запасів передбачає розрахунок первісної вартості (історичної (фактичної собівартості) виробничих запасів підприємств деревообробної промисловості:

$$Y = x_1 + x_2 + x_3 + (x_{41} + x_{42} + x_{43}) = \sum_{j=1}^3 x_j + \sum_{k=1}^3 x_{4k}, \quad (1)$$

$$Y = \sum_{j=1}^m x_j + \sum_{k=1}^n x_{m+1,k}, \quad (2)$$

де x_1 – ціна придбання виробничих запасів; x_2 – ввізне мито при імпорті виробничих запасів; x_3 – податки та збори в бюджет, пов'язані з придбанням виробничих запасів; x_4 – транспортно-заготівельні витрати; x_{41} – витрати на транспортування виробничих запасів; x_{42} – витрати на страхування виробничих запасів; x_{43} – витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи; m – кількість статей витрат, що формують фактично собівартість запасів; n – кількість складових транспортних витрат.

Модель 2 – їх оцінки на дату складання фінансової звітності передбачає визначення чистої реалізаційної вартості виробничих запасів на дату складання фінансової звітності:

$$\tilde{Y} = \bar{Y} - x_5 - x_6 = \bar{Y} - \sum_{i=n+1}^p x_i, \quad (3)$$

$$Y < \tilde{Y}$$

де x_5 – витрати, пов'язані з перепродажною підготовкою виробничих запасів; x_6 – витрати на завершення виробництва виробничих запасів; кількість статей витрат, пов'язаних із завершенням виробництва та підготовкою запасів на перепродаж.

Модель 3 – визначення справедливої вартості виробничих запасів, в основу побудови якої покладено методу кореляційно-регресійного аналізу, передбачає розрахунок справедливої вартості виробничих запасів залежно від основних факторів її формування (інфляція, процентна ставка кредиту, ціни на товари-замінники, попит населення тощо):

$$\bar{Y} = a_0 + a_1 \cdot f_1 + a_2 \cdot f_2 + a_3 \cdot f_3 + a_4 \cdot f_4 = a_0 + \sum_{l=1}^4 a_l f_l, \quad (4)$$

$$\bar{Y} = a_0 + \sum_{l=1}^r a_l f_l, \quad (5)$$

де a_0, a_1, a_2, a_3, a_4 – невідомі параметри рівняння регресії; f_1, f_2, f_3, f_4 – фактори впливу на формування справедливої вартості, r – кількість факторів впливу, включених у модель.

Кореляційно-регресійні моделі визначення справедливої вартості побудовані для різних груп виробничих запасів, запропонованих автором для підприємств деревообробної промисловості.

Вибір моделі залежить від інформаційної основи моделювання та відповідного алгоритму і методу його реалізації, що відображено у запропонованій автором структурно-логічній схемі.

Для розв'язання проблем оптимального управління виробничими запасами використовуються математичні моделі оцінки виробничих запасів. Математичне моделювання процесу управління виробничими запасами дає можливість правильно і своєчасно визначати оптимальну стратегію управління запасами, нормативний рівень виробничих запасів, що дозволяє вивільнити значні оборотні кошти, заморожені у вигляді запасів.

Список використаних джерел

1. Азарова А. О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства. Монографія / А. О. Азарова, О. В. Рузакова – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 172 с.

2. Голов С. Ф. Справедлива вартість та її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку / С. Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 4. – с. 3-18.

3. Светульников С. Г. Модели оценки неравномерности и циклической динамики развития территорий / Под ред. Т. С. Клебановой, Н. А. Кизима. – Х. : Инжэк, 2011. – 352 с.

УДК 336.1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ В УКРАЇНІ

Л. А. Костирко

*Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
пр. Радянський, 59а, м.Севєродонецьк, 93406, lid_kost@mail.ru*

В умовах кризи рішення соціальних задач за допомогою використання методів фінансового механізму можливо лише за умови вироблення стратегії ефективної соціальної політики, надійної системи соціального захисту населення, які забезпечують баланс інтересів держави, суспільства та бізнесу. Переплетення проблем соціально-економічного розвитку держави і визначення оптимальної бюджетної системи посилює значущість вирішення питань використання крайною обмежених ресурсів у відповідності з критеріями соціальної справедливості і економічної ефективності. Це об'єктивно вимагає розробки нових підходів до фінансового механізму забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку територій в контексті наближення до симетричності міжбюджетних відносин на всіх рівнях. Особливої уваги потребують дослідження соціальної спрямованості фінансового механізму та інструментів його реалізації. За його допомогою можна регулювати розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів на різних рівнях управління, узгоджувати інтереси зацікавлених сторін – учасників ринкових фінансових відносин.

У дослідженні фінансовий механізм розглядається як інструмент реалізації фінансової політики держави з позиції забезпечення стійкості соціально-економічного розвитку. Фінансовий механізм потрібно розглядати значно ширше, ніж він сьогодні досліджується, а саме через комплексне використання механізмів збалансованості, справедливості та забезпечуючих систем. Складовими фінансового механізму є бюджетний, податковий і кредитний механізми. Результати дослідження показали, що існуючий в Україні фінансовий механізм є недосконалим за таких обставин. Перша, стосовно бюджетного механізму залишаються не вирішеними наступні проблеми: 1) не встановлено прямих відносин між Державним бюджетом та місцевими бюджетами місцевого самоврядування, тобто суттєвих змін у системі бюджетного вирівнювання не відбулося; 2) існує ризик прийняття неефективних рішень щодо визначення міжбюджетних трансфертів для адміністративно-територіальних одиниць рівня нижче районного та міст обласного значення. Формула визначення обсягу трансфертів потребує більшого ступеня врахування регіональних особливостей; 3) система міжбюджетних трансфертів залишається недостатньо прозорою і у місцевих органів влади